

Česká republika

Česká školní inspekce

Jihočeský inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola České Velenice

Čsl. legií 325, 378 10 České Velenice

Identifikátor školy: 600 060 373

Termín konání komplexní inspekce: 22. – 25. duben 2003

Čj.:	071119/03-2039
Signatura:	kg3cw105

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola České Velenice je příhraniční základní školou. V letošním školním roce má 18 tříd, které navštěvuje celkem 394 žáků. Škola postupně přechází od vzdělávacího programu Obecná škola čj. 12 035/97-20, který byl realizován na 1. stupni ZŠ (v letošním školním roce již pouze ve 3. – 5. ročníku) na vzdělávací program Základní škola čj. 16 847/96-22, podle kterého se vyučuje ve všech ostatních ročnících.

Škola je příspěvkovou organizací, od 1. 1. 2003 jsou jejími součástmi i 3 mateřské školy se školními jídelnami. Zřizovatelem školy je Město České Velenice, ul. Revoluční 228, 378 10 České Velenice, které vydalo základní škole s účinností od 1. ledna 2003 novou zřizovací listinu.

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ A KONTROLNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční a kontrolní činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- personálních podmínek vzdělávání a výchovy v základní škole vzhledem ke schváleným učebním dokumentům vzdělávacího programu Základní škola
- materiálně-technických podmínek v základní škole a ve školní družině vzhledem k výše uvedeným dokumentům
- průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v bloku předmětů český jazyk, anglický jazyk, německý jazyk, matematika, dějepis, chemie, přírodopis, zeměpis, hudební výchova, tělesná výchova a v bloku předmětů na 1. stupni ZŠ
- činnosti školní družiny (tematická inspekce)

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Ve škole působí celkem 27 pedagogických pracovníků. Na 1. stupni ZŠ vyučují 3 pracovnice, které nemají odpovídající odbornou a pedagogickou způsobilost, na 2. stupni ZŠ se jedná o 2 vyučující. Dvě vychovatelky školní družiny mají středoškolské pedagogické vzdělání, dvě vychovatelky nesplňují požadavky pedagogické a odborné způsobilosti.

Dlouhodobým problémem školy je odborné zajištění výuky. Složení sboru není optimální, postrádá zejména aprobované učitele cizích jazyků a 1. stupně.

Vedení školy tvoří ředitel a jeho zástupkyně. Oba mají rozděleny své povinnosti a kompetence. Spolu se zástupci učitelů obou stupňů základní školy a vedoucí vychovatelkou školní družiny tvoří širší vedení školy. Jeho činnost je nepravidelná, schází se spíše podle momentálních potřeb.

Ve škole jsou zřízeny metodické orgány – metodické sdružení 1. stupně a předmětové komise na 2. stupni - společensko-vědní, přírodovědná, předmětová komise výchov a cizích jazyků. Tyto orgány nemají stanoveny pravidelné schůzky, jejich činnost je založena na neformální spolupráci. Vedení školy provádí kontrolu jejich činnosti spíše pohovory s vedoucími jednotlivých komisí.

Kontrolní činnost vedení školy je stanovena v Plánu kontrolní a hospitační činnosti na školní rok 2002 – 2003. Výsledky hospitací jsou písemně dokladovány. V letošním školním roce byla četnost hospitací nižší, zápisy z nich mají spíše popisný než hodnotící charakter.

Ve škole jsou ustanoveny dvě výchovné poradkyně. Jedna vykonává tuto funkci druhým rokem, druhá má s výkonem funkce dlouholeté zkušenosti. Žádná však neabsolvovala ani nezačala studovat příslušné kvalifikační studium. Své povinnosti vyplývající z funkce výchovných poradců mají stanoveny v pracovních náplních. V oblasti profesní orientace zajišťují informovanost žáků i rodičů. Podle metodického pokynu MŠMT k zařazení oblasti „Výchova k volbě povolání do vzdělávacích programů pro základní vzdělávání“ má škola vymezené obsahové okruhy začleněny v doporučeném rozsahu do povinných předmětů.

V péči o žáky s vývojovými poruchami učení a chování koordinují činnost třídních učitelů, spolupracují s PPP. Vyučující pracují s žáky podle doporučení PPP ve smyslu dokumentu školy „Jak pracovat s dětmi se specifickými poruchami učení v běžných vyučovacích hodinách“ ze dne 9. 11. 1998. Pro žáky, kteří to vyžadují, je zajištěna reedukace. Učitelé přitom využívají pracovní sešity pro nápravu vývojových poruch učení v českém jazyce (učební text „Učíme se číst s porozuměním“) i počítačový program pro dyslektiky. Škola vykazuje 15 integrovaných žáků, nevyžaduje však na ně finanční prostředky a nevypracovává individuální vzdělávací programy.

Další činnost výchovných poradkyň je zaměřena na práci s žáky ze znevýhodněného sociokulturního prostředí, na řešení výchovných problémů. Využívají při tom výchovné komise školy, spolupracují se sociálními pracovníky, policií, rodiči, opírají se o vnitřní dokumenty školy, např. „Minimální preventivní program školy v prevenci šikanování“ z 16. 9. 2002.

V oblasti dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků byly v loňském roce využity zejména akce zaměřené na oblast výuky cizích jazyků a proškolení v rámci projektu PI – informační gramotnost. Pouze jedna z pěti vyučujících, které nemají odpovídající odbornou a pedagogickou způsobilost, studuje pedagogickou fakultu.

Vedení školy stanovilo jasná, veřejně známá kritéria hodnocení práce pedagogických pracovníků a jejich odměňování. Jsou v nich zohledňovány zejména kvalita a výsledky práce učitelů.

Organizace a řízení výchovně-vzdělávací činnosti vychází z vyhlášky o základní škole. Vnitřní režim školy je dán organizačním řádem, který určuje rozdělení funkcí. Na něj navazuje školní řád, který obsahuje body stanovené vyhláškou, respektuje i práva žáků. Hlavní úkoly školního roku jsou rozpracovány v dokumentu Koncepce práce ZŠ České Velenice ve školním roce 2002/2003. Ten vychází z Hodnocení práce ZŠ České Velenice za školní rok 2001/2002.

Informování pracovníků školy, žáků a rodičů probíhá tradičními způsoby. Pro pedagogy jsou pořádány pracovní porady a pedagogické rady, rodiče jsou o prospěchu a chování svých dětí informováni prostřednictvím notýsků, žákovských knížek. Pravidelně se konají třídní schůzky a informační odpoledne.

O své činnosti informuje škola veřejnost na internetových stránkách, vydává školní časopis a pravidelně jedenkrát do měsíce má svou stránku i ve Velenickém zpravodaji. Kromě toho pořádá každoroční sportovní soutěže a školní akademii.

Tato oblast je celkově hodnocena jako průměrná.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Budova školy od minulé inspekce prošla několika změnami. Byla dokončena přístavba, ve které jsou soustředěny odborné učebny, proběhla celková rekonstrukce střechy, kotelny byly převedeny na plynové vytápění, kromě přízemí budovy byla provedena rekonstrukce sociálních zařízení, částečně byla provedena výměna oken. Postupně je obměňován školní nábytek.

Většina předmětů je vyučována v kmenových třídách, které jsou světlé, prostorné, vybavené novým moderním nebo renovovaným nábytkem a didaktickou technikou. V pěkně upravených třídách 1. stupně nejsou koberce ani u nejmladších žáků, v některých třídách mají žáci vlastní polštářky. Žakovský nábytek ne vždy odpovídal vzrůstu žáků. Některé třídy 2. stupně jsou pěkně esteticky upraveny, nechybějí nástěnné pomůcky k některým předmětům a příruční knihovničky. Učebny většinou tvoří podnětné prostředí pro práci a pobyt žáků a poskytují jim vhodné psychohygienické podmínky. Vyučující ale ve sledovaných hodinách velmi dobré didaktické zázemí kmenových tříd využívali jen málo. Pro přípravu výuky mají učitelé k dispozici vybavené kabinety jednotlivých předmětů, mohou kopírovat, někteří vyrábějí i vlastní materiály a pomůcky. Přírodovědným předmětům slouží dobře vybavené moderní odborné pracovny s potřebným zázemím.

Pro samostudium a vyhledávání informací mají žáci studovnu, ve které je soustředěn knižní fond populárně naučné literatury, zájmové časopisy pro mládež i 7 počítačů (z toho jeden připojený na internet). Literatura je průběžně doplňována o nové tituly, v dostatečné míře jsou zastoupeny i encyklopedie přiměřené věku žáků.

Výuka cizích jazyků probíhala na 1. i 2. stupni ve kmenových třídách, v části hodin německého jazyka ve velmi dobře vybavené jazykové učebně. Vyučující měly k dispozici magnetofon se sluchátky, televize, zpětný projektor, mapky německy (i některých anglicky) mluvících zemí, radiomagnetofony, nástěnné mluvnické tabule pro německý jazyk, učebnice, slovníky. Při výuce ale byly využity pouze magnetofonové nahrávky. Některé učitelky měly připraveny didaktické pomůcky. Žáci pracovali se vhodnými učebnicemi a pracovními sešity. Na chodbě je aktualizační nástěnka s krátkými slohovými pracemi žáků v němčině.

Výuka hudební výchovy probíhala jednak v odborné učebně, jednak ve kmenové třídě. V hodinách byly spontánně (tj. ne promyšleně) využity malé rytmické nástroje. V odborné učebně byly k dispozici hudební doprovodné nástroje (pianino, kytara), radiomagnetofon, přehrávací zařízení, zpětný projektor, obrázky hudebních skladatelů, schéma hudebních nástrojů symfonického orchestru, notové tabule, učebnice a zpěvníky. Učebna byla kvalitně odhlučněna. Ve kmenové učebně byly k dispozici doprovodný nástroj a přehrávací zařízení, ostatní pomůcky bylo nutno na hodiny nosit podle potřeby.

Pro výuku matematiky měli vyučující k dispozici běžné pomůcky, didaktická ani výpočetní technika nebyla využívána. V žádné třídě 2. stupně neměli žáci k dispozici přehledy probíraného matematického učiva.

Zázemí školy pro výuku tělesné výchovy je na průměrné úrovni. K dispozici je jedna menší tělocvična se základním nářadím a náčiním. V případech, kdy nelze cvičit venku je využíván i malý sál, který však může sloužit pouze pro kondiční cvičení. Hřiště s běžeckým oválem, doskočištěm a vržištěm, které je v areálu školy, je v zanedbaném stavu. Má převážně písčité neupravený povrch. V letních měsících je značně prašný a pro provádění zdravé tělesné výchovy je málo vhodný.

Materiálně-technické podmínky vzdělávání a výchovy byly celkově hodnoceny jako velmi dobré, ne všichni vyučující dokázali materiální zázemí vhodně využít.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VE ŠKOLE

Realizace vzdělávacích programů

Škola pracuje podle vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2 včetně Úprav a doplňků čj. 25 018/98-22, ve 3. – 5. ročníku pak podle vzdělávacího programu Obecná škola čj. 12 035/97-20. Z rozvrhů jednotlivých tříd a ročníků vyplývá, že týdenní hodinové dotace

sledovaných předmětů jsou přiděleny v rámci stanoveného rozsahu a odpovídají učebním plánům vzdělávacího programu. Učivo pro jednotlivé ročníky je plánováno prostřednictvím tematických plánů. Pouze některé z nich byly funkční, někdy se jednalo pouze o výčet učiva opsaný z učebnice či vzdělávacího plánu bez bližšího určení jednotlivostí. Učivo probírané během inspekce odpovídalo učebním osnovám sledovaných předmětů.

Výuka je v souladu s učebními dokumenty zvoleného vzdělávacího programu.

Povinná dokumentace školy je vedena průkazně. V kontrolované dokumentaci byly zjištěny pouze drobné administrativní nedostatky ve vedení třídních výkazů a katalogových listů, ostatní kontrolovaná dokumentace je řádně vedena. Třídní knihy, výkazy, katalogové listy a zápisy o komisionálních zkouškách umožňují sledovat průběh a výsledky vzdělávání jednotlivých žáků. Výroční zpráva o činnosti školy má strukturu požadovanou zákonem. V katalogových listech řady žáků bylo zaznamenáno nadměrné a opakované používání kázeňských opatření.

Vedená povinná dokumentace průkazně zachycuje průběh vzdělávání.

Kontrola naplňování učebních plánů a učebních osnov je součástí plánu kontrolní a hospitační činnosti vedení školy. Učební osnovy a učební plány jsou plněny.

Způsob kontroly plnění učebních plánů a osnov je účinný.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětech

1. stupeň

Český jazyk

Probírané učivo bylo v souladu s učebními osnovami. Ve sledovaných hodinách byly stanoveny vhodné a věku žáků přiměřené výukové cíle. Návaznost učiva byla zajištěna. Pro výuku měly učitelky zpracovány tematické plány učiva.

Výuka byla účelně řízena. Učivo bylo žákům předkládáno srozumitelnou formou, v tempu odpovídajícím jejich věku. Byly střídány různé metody práce (řízený rozhovor, dramatizace, výrazný přednes učitelky, společná deklamace), zařazovány oddechové chvílky. Méně byla využita činnost ve skupinách. Důraz byl položen zejména na rozvoj mluvních a čtenářských dovedností žáků. Méně prostoru dostávali žáci pro aktivní přístup k výuce. Při nácviku mluvnického učiva byla hlavní formou interakce otázka učitelky - odpověď žáka. Motivace v úvodu hodin byla stručná až kusá. Vyučovací čas byl účelně využit. Hodnocení práce žáků v průběhu hodin bylo pozitivně motivační a objektivní. Učitelky žáky často chválily a povzbuzovaly. Na shrnutí učiva v konci hodin zbylo někdy méně času, pravidelně byla zadávána a vysvětlena domácí příprava. Pravidla vzájemné komunikace byla dodržována, učitelky respektovaly osobnost žáků.

Počet známek v žákovských knížkách byl dostatečný, spektrum známek pestré, i když někdy zaměřené více na písemné projevy. Všechny písemnosti žáků jsou opravovány a často hodnoceny.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy měly průměrnou úroveň.

Vlastivěda, prvouka

Časová dotace předmětů souhlasila s učebním plánem. Probírané učivo bylo v souladu s učebními osnovami. Ve sledovaných hodinách byly stanoveny vhodné a věku žáků přiměřené výukové cíle. Návaznost učiva byla zajištěna.

Výuka byla účelně řízena. Učitelky braly ohled na žáky se specifickými vzdělávacími potřebami, kterým věnovaly v hodinách individuální pozornost. Učivo bylo žákům předáváno věcně správně a srozumitelně, v tempu, které odpovídalo věkovým zvláštnotem žáků. Účelně byl využit téměř veškerý vyučovací čas. Úvodní motivace byla kusá. V průběhu hodin byl dostatečný prostor ponechán pro (někdy poněkud dlouhý) výklad učitelky, pochopení a procvičení učiva. Málo byly využity znalosti a zkušenosti žáků, což se odráželo v jejich nižší aktivitě v některých hodinách. Méně času zůstalo i na závěrečné shrnutí učiva v závěrech hodin. Hodnocení práce žáků v průběhu hodin mělo vždy pozitivně motivační charakter. Byla dodržována pravidla vzájemné komunikace. Osobnost žáků byla učitelkami respektována. Písemné zápisy z výuky jsou pravidelné, přiměřeně dlouhé. Počet známek v žákovských knížkách je postačující. Žáci byli v průběhu výuky pozorní a ukáznění.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy měly průměrnou úroveň.

2. stupeň

Český jazyk, dějepis

Oba předměty jsou vyučovány celkem dvěma učitelkami a dvěma učiteli s požadovanou kvalifikací a příslušnou aprobací.

Týdenní hodinová dotace obou předmětů je v souladu s učebním plánem vzdělávacího programu. V českém jazyce je v 8. a 9. ročníku jedna hodina dělená, aby vyučující mohli pracovat s nižším počtem žáků, popř. se zaměřit na přípravu na přijímací zkoušky. Dějepis má optimální dvouhodinovou týdenní dotaci. Tematické plány vyučujících jsou zpracované v obecné rovině, nejsou pravidelně aktualizovanými pracovními texty a často neslouží jako východisko pro přípravu učitelů na hodinu. Koncepce výuky literární složky českého jazyka není sjednocena v rámci školy, je postupováno podle různých učebnic. Dále nejsou do plánování výuky funkčně začleněny Úpravy a doplňky ke vzdělávacímu programu, neboť ve výuce se nediferencovaně objevilo i vyřazené učivo (básnické figury, slovesné třídy a vzory). V jednom případě bylo dokonce učivo 6. ročníku – rozvíjející větné členy – probráno již v 5. ročníku, ale tematický plán ani kontrola vedení školy na tuto skutečnost nereagovaly. Bezprostřední příprava vyučujících na hodiny byla zodpovědná, často však zaměřená především na obsah učiva než na organizaci hodiny a účinné formy práce. Jen v malé míře se objevilo funkční spojování složek českého jazyka a využití mezipředmětových vztahů.

Vyučující dbali na dodržování základních psychohygienické zásad, cíleně zvolené odlehčovací chvílky, pohyb žáků mimo lavice nebo činnosti s relaxačními prvky se v hodinách objevily jen ojedinele. Vyučující měli ve třídách připraveny některé pomůcky nebo doplňující materiály, možnosti jejich využití však byly omezeny frontální formou výuky. Didaktická technika není běžně využívána.

Výuka obou předmětů byla vedena věcně správně, s odbornou erudicí a pedagogickou jistotou. Vyučující českého jazyka přistupovali zodpovědně k zajištění výsledků učení, dbali na časté procvičování již osvojeného učiva, postupovaly systematicky a s důsledností. Více se zaměřovali na samotný obsah učiva než na činnosti podporující aktivní učení žáků. V některých hodinách se projevila snaha vyučujících zařazovat zajímavé metody práce, které by žáky motivovaly, ale jejich efektivitu snižovaly dílčí didaktické a organizační nedostatky. V hodinách dějepisu byli žáci vhodně vedeni k vyhledávání informací v učebnici, k orientaci na mapě, k pochopení historických pojmů. Vyučující kladli důraz na to, aby žáci dokázali pracovat s textem samostatně a s porozuměním. Jako formy motivace byly zpravidla zařazovány názorné ukázky a pomůcky, zajímavosti, méně již tvořivé a problémové úkoly, chyběla výraznější průběžná motivace a motivační hodnocení. Jen někteří vyučující vhodně

využili úvodní část hodiny k zajímavé vstupní motivaci a závěrečnou část hodiny k hodnocení žáků, i když je hodnotili sami především jejich aktivitu.

Vyučující přistupovali k žákům vstřícně, jejich komunikace s žáky probíhala se vzájemným respektem. V některých hodinách byla interakce vyučujících a žáků velmi dobrá, v některých hodinách převládala činnost vyučujícího a nebyl vytvořen potřebný prostor pro rozvoj komunikačních dovedností a klíčových kompetencí žáků.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v českém jazyce a v dějepisu jsou celkově hodnoceny jako průměrné.

Anglický jazyk

Chybějící odbornost obou vyučujících pro výuku anglického jazyka neměla negativní vliv na odbornou správnost výuky.

Vyučující vedly hodiny převážně v angličtině přiměřeně věku a schopnostem žáků, po stránce odborné správně. Hospitované hodiny měly obdobnou stavbu. Po úvodním seznámení s programem následovalo krátké opakování předchozí látky, případně kontrola domácího zadání. Úvodní rozmluvení zařazováno nebylo.

Hlavní části hodin byly většinou věnovány procvičování již dříve probírané látky. Jednotlivé činnosti na sebe navazovaly, ne vždy se je však vyučujícím dařilo efektivně organizovat. Zcela převažoval frontální způsob práce, práce dvojic byla zařazena pouze výjimečně. Některé zařazované postupy byly poměrně zdlouhavé, žákům dávaly minimální prostor pro vlastní vyjádření a neaktivizovaly je. Výrazně se projevovala absence motivační stránky výuky, jen ojediněle byl zařazen relaxační moment. Žáci reagovali převážně krátkými slovními vyjádřeními, chyběl souvislejší samostatný projev. Znalosti žáků byly na běžné úrovni, na pokyny vyučujících reagovali většinou s porozuměním a správně. V zadávání úkolů nebyla zaznamenána diferenciacce, v ojedinělých případech nebyla některým žákům v hodině dána možnost se projevit.

V závěrech hodin nebyl věnován prostor pro shrnutí probírané látky, případně pro zhodnocení práce v hodinách.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětu anglický jazyk jsou celkově hodnoceny jako průměrné.

Německý jazyk

Probírané učivo bylo v souladu s učebními osnovami. Ve sledovaných hodinách byly stanoveny vhodné a věku žáků přiměřené výukové cíle. Návaznost učiva byla zajištěna.

Výuka byla účelně řízena. Vyučovací čas byl ve všech hodinách plně využit. Učivo bylo žákům předkládáno věcně správně a vždy srozumitelně. V téměř všech hodinách byl v úvodu hodin používán vyučovaný jazyk (včetně data a omluv žáků), v průběhu některých hodin byl postupně mateřský jazyk používán častěji, než bylo nezbytně nutné. Důraz ve všech hodinách byl položen na rozvoj mluvních dovedností (hlavně formou rozhovoru s učitelkou) a mluvnických znalostí žáků. Méně příležitostí dostávali žáci pro krátké samostatné rozhovory, popisy, vyprávění. Pozitivní motivace v úvodu hodin byla někdy krátká. Potřebný čas byl věnován ověřování pochopení učiva, jeho procvičení a upevnění. Ve většině hodin bylo dostatek času na ukončení hodiny, hodnocení práce žáků v jejím průběhu a uložení domácí přípravy. Hodnocení činnosti a znalostí žáků bylo objektivní a spravedlivé. Ve všech hodinách byla důsledně dodržována pravidla vzájemné komunikace. Osobnost žáků byla všemi

vyučujícími plně respektována. Verbální komunikace vyučujících ve vyučovaném jazyce byla většinou plynulá a klidná.

Písemné projevy žáků byly kontrolovány, opravovány, velmi často hodnoceny, někdy byla menší pozornost věnována kontrole slovníků. Počet známek uvedený v žákovských knížkách byl dostatečný. Spektrum známek odráželo všechny činnosti žáků (čtení a překlad, slovíčka, rozhovory, básně, testy atd.).

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy měly velmi dobrou úroveň.

Matematika

Všichni učitelé matematiky na 2. stupni mají odpovídající odbornou a pedagogickou způsobilost, část učitelek 1. stupně má středoškolské pedagogické vzdělání. Pro jednotlivé ročníky mají vyučující zpracované tematické plány učiva, které jsou převážně v souladu s učebními osnovami zvoleného vzdělávacího programu, některé jsou sestavené pouze podle používaných pracovních sešitů.

Sledované hodiny proběhly v kmenových učebnách. Při výuce žáci pracovali většinou jen s učebnicemi, sešity a rýsovacími potřebami. Názorné pomůcky byly použity pouze při výuce nejmladších žáků. V ostatních třídách pomůcky včetně didaktické a výpočetní techniky využity nebyly.

Motivace žáků ve sledované výuce měla rozdílnou úroveň. Ve většině hodin byla omezena na sdělení cíle hodiny, po kterém následoval výklad nové látky. Žáci byli pouze minimálně seznámeni s využitím probíraného učiva v praxi, rovněž výrazně převažující frontální vyučování s malým střídáním metod a forem práce nebylo pro žáky příliš motivující. Učitelky nižších ročníků 1. stupně zařazovaly relaxační prvky, méně hravé formy práce a soutěže.

Opakování na začátku hodiny bylo u mladších žáků vhodně zaměřeno na zvládnutí numerace, v některých případech však náročnost neodpovídala možnostem žáků (jak příliš nízká, tak naopak velmi vysoká, kdy řešení úlohy zvládli žáci jen ojedinele). Opakování ve vyšších třídách bylo převážně ústní, zejména u geometrického učiva žákům citelně chyběla zrková opora v náčrtku na tabuli. Výklad nové látky byl věcně správný, převážně přiměřeně náročný. Diferenciace v obtížnosti učiva s ohledem k různým schopnostem a potřebám žáků se projevila v malé míře. To platilo u společného procvičování, kdy část žáků pouze opisovala z tabule, i u samostatné práce, kdy část rychlejších žáků čekala, dokud nedokončí všichni. Tím byla efektivita hodin značně snížena. Naopak v části hodin učitelé vedli žáky k hledání souvislostí, dobře zařazovali a využívali práci s chybou. Tím podněcovali žáky k aktivitě, rozvíjeli jejich logické myšlení. Efektivita těchto hodin byla vyšší.

Hodnocení žáků ze strany vyučujících probíhalo průběžně v hodinách, k sebehodnocení a hodnocení spolužáků byli žáci vedeni jen výjimečně. Rozvoji komunikativních dovedností žáků byl dán potřebný prostor jen v některých třídách, častěji převládal mluvní projev vyučujících. Jejich vyjadřování bylo srozumitelné, logicky a odborně správné. Žáci byli vedeni k dodržování pravidel dohodnutých pro práci v hodině. Tato pravidla byla žáky převážně respektována.

Průběh a výsledky vzdělávání v matematice měly průměrnou úroveň.

Chemie a přírodopis

Učitelky obou předmětů mají odbornou i pedagogickou způsobilost pro 2. stupeň základní školy i aprobaci pro tyto předměty. Po odborné stránce je výuka kvalitní, u vyučujících s malou praxí se projevuje nezkušenost po stránce didaktiky a metodiky předmětu. Oba předměty jsou vyučovány v dvouhodinové týdenní dotaci.

Vyučující mají podle pokynu ředitele učivo rozvržené do jednotlivých ročníků tak, aby byla zajištěna jeho návaznost, mají i časové rozvržení učiva, se kterým byly v průběhu inspekce v souladu. Všechny navštívené hodiny byly připravené, rezervy v některých případech byly v promyšlení metodických postupů.

Po materiální stránce jsou vytvořeny podmínky pro úspěšné plnění učebních osnov chemie i přírodopisu. Výuce slouží moderní, funkčně i esteticky velmi dobře zařízená odborná učena. Vybavení učebními pomůckami odpovídá potřebám základní školy.

Výuka probíhala ve všech případech frontálně. Kromě ověřování vědomostí žáků ústním zkoušením a individuálním písemným řešením zadaných úkolů byl hlavní vyučovací metodou řízený rozhovor vyučujících s žáky či výklad. Zejména v případě výkladu měli žáci málo možností k aktivním činnostem. Ne vždy byl vyčleněn prostor pro procvičení učiva a ověření jeho pochopení žáky. V menší míře byly účelně využity vyučovací pomůcky a přírodniny a nebyly zařazeny možné pokusy, které mají v přírodovědných předmětech významnou funkci. Malý či chybějící podíl činnostního učení a nedostatečná motivace byly v některých hodinách příčinou nezájmu a ojedinele i nekázně žáků. Tam, kde učitelka využila předchozí zkušenosti žáků, vedla je k aplikaci poznatků v praktickém životě a využívala situační motivaci, byli žáci aktivní, pozorní a soustředění na výuku.

Psychohygienické podmínky vyučování byly příznivě ovlivněny trpělivým, partnerským přístupem vyučujících k žákům.

Poznámky v sešitech žáků mají rozdílnou úroveň, problémem je spíše jejich úroveň formální než obsahová. Laboratorní práce jsou konány podle doporučení osnov.

Úroveň hospitovaných hodin se pohybovala od velmi dobrých až po pouze vyhovující. Celkově jsou průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v přírodopisu a chemii na průměrné úrovni.

Zeměpis

Zeměpis vyučuje učitel s odbornou a pedagogickou způsobilostí pro 2. stupeň základní školy, aprobovaný zeměpisec. Jeho odborná i pedagogická úroveň se příznivě odráží v kvalitě výuky. Zeměpis je vyučován ve dvouhodinových týdenních dotacích v 6., 7. a 9. ročníku, v jednohodinové týdenní dotaci v 8. ročníku.

Škola je vybavena v dostatečné míře vyučovacími pomůckami pro výuku zeměpisu. Nedostatkem však je, že žáci neobdrželi školní atlasy, ačkoli jsou MŠMT zařazeny do seznamu učebnic pro základní školy a dle vyjádření vyučujícího si je žáci sami kupují. V té souvislosti je třeba ve smyslu učebních osnov Základní školy zdůraznit význam práce s mapami jak při výuce ve škole, tak při domácí přípravě.

Učivo ve všech ročnících bylo probíráno v souladu s jeho časovým rozvržením v tematických plánech učitele, rozvržení učiva do jednotlivých ročníků je logické, je zajištěna jeho návaznost. Hospitované hodiny byly dobře připravené a promyšlené co do obsahu i metodických postupů.

Vstupní i průběžná motivace žáků vycházela z konkrétní situace, byla účinná a podněcovala žáky k zájmu o předmět a k aktivitě. Žáci byli učitelem vedeni k důsledné práci s mapou, k vyvozování závěrů z údajů, které z map či učebnic zjistili, k vysvětlování příčin a souvislostí jevů. Byli vedeni k samostatnému vyjadřování, vcelku dobře formulovali své myšlenky, hovořili souvisle. I při frontálních postupech byli aktivními účastníky vyučovacího procesu. Ve sledovaných hodinách však bylo podceňeno shrnutí, procvičení a upevnění probraného učiva.

Při zkoušení byla více vyžadována aplikace učiva než jeho pouhé zapamatování. Hodnocení zkoušených žáků bylo objektivní, zdůvodněné a většinou formativní.

Z průběhu hodin bylo zřejmé, že žáci učitele respektují a důvěřují mu. To se projevilo na příznivé, pracovní atmosféře ve všech navštívených třídách.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v zeměpise mají výraznou převahu pozitiv, jsou na velmi dobré úrovni.

Hudební výchova

Probírané učivo bylo v souladu s učebními osnovami. Návaznost učiva byla zajištěna.

V úvodu většiny hodin byla zařazena průpravná dechová či intonační cvičení. Málo byly po celou dobu výuky zdůrazňovány hygienické návyky (zejména držení těla při zpěvních či přípravných činnostech, otevírání úst, pěvecké dýchání, frázování). Důraz ve všech hodinách byl položen na zpěvní činnosti.

V úvodu hodin stupni byli žáci pozitivně motivováni, v závěru byla jejich činnost kladně zhodnocena. Dostatek času byl vyhrazen pro opakování a upevnění dříve probrané látky. Vhodně byly využívány doprovodné nástroje (kytara, piano). Výběr zpívaných písní byl pestrý, přičemž žáci dostávali zejména v závěrech hodin možnost ovlivnění jejich výběru. Výuce teorie hudby a znalostem z dějin hudby byl věnován čas odpovídající požadavkům zvoleného vzdělávacího programu. Před poslechem byli žáci většinou upozorněni na to, co mají poslouchat (v jedné hodině jim bylo předem zahráno hlavní téma poslouchané skladby), po poslechu byly jejich dojmy z díla zhodnoceny a shrnuty či učitelkami doplněny.

Písemné zápisy z výuky jsou pravidelné, přiměřeně dlouhé. Texty písní psané žáky během hodin představují zejména u folkových písní značnou časovou ztrátu. Počet známek v žákovských knížkách je postačující. Žáci byli v průběhu výuky pozorní a ukázněni. Měli dostatek prostoru pro vyjádření vlastního názoru či uplatnění získaných zkušeností.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy měly velmi dobrou úroveň.

Tělesná výchova

Chybějící odborná a pedagogická způsobilost některých vyučujících se neprojevila výrazně negativně v kvalitě sledované výuky.

Hospitované hodiny měly stejnou stavbu. Po nástupu a seznámení s programem hodiny následovalo rozběhání po obvodu školního tělovýchovného areálu. Následná rozcvičení byla prováděna pod vedením vyučujících i žáků. Použité cviky byly klasické, bez zaměření na následně prováděnou činnost. Pouze ojediněle byly využity efektivnější prvky rozcvičení.

Cvičení ve sledovaných hodinách bylo organizováno převážně ve dvou skupinách. Zatímco v jedné se vyučující věnovali nácviku nové činnosti či procvičování jiné již dříve osvojené činnosti, druhá skupina cvičila samostatně. Náplní její činnosti byly převážně prvky míčových her, případně vlastní míčové hry. Cvičení skupin pod vedením vyučujících byla metodicky vedena převážně velmi dobře. Jednotlivé prvky byly důkladně předvedeny a procvičeny, činnosti na sebe vcelku plynule navazovaly. Samostatná cvičení žáků ve druhých skupinách byla rozdílná, některé skupiny plnily své úkoly zodpovědně, části jiných skupin ještě nemají zažitou sebekontrolu. Náplně hodin byly převážně vhodně zvoleny, výjimku tvořila jedna hodina na 1. stupni ZŠ, jejíž obsah byl neadekvátní. V závěrech hodin byla krátce prováděna hodnocení hodin, nebyla však zařazována relaxační cvičení.

Materiálně byla výuka zajištěna dostatečným počtem pomůcek, hodnocení výkonů žáků bylo objektivní.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy byly celkově hodnoceny jako průměrné.

Výsledky vzdělávání a výchovy

Výsledky vzdělávání a výchovy škola zjišťuje prostřednictvím kontrolní činnosti vedení školy. Zadávány jsou také srovnávací testy, jejichž výsledky jsou následně vyhodnocovány. K porovnávání výsledků vzdělávání jsou rovněž využívány komerční testy. Z kontroly katalogových listů a žákovských knížek vyplývá, že v oblasti hodnocení chování výrazně převažují kázeňská opatření nad pozitivním hodnocením. Za tentýž přestupek byly žáci trestáni i opakovaně (např. poznámka v žákovské knížce a následně udělení napomenutí třídního učitele).

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy na 1. stupni jsou celkově hodnoceny jako průměrné, na 2. stupni ZŠ se kvalita výuky sledovaných předmětů pohybuje na průměrné a velmi dobré úrovni.

Průběh a výsledky vzdělávání ve sledovaných předmětech jsou celkově na průměrné úrovni.

SOUČÁSTI ŠKOLY

Školní družina

Hodnocení personálních a materiálně-technických podmínek činnosti školní družiny

Ve školní družině pracují 4 vychovatelky, všechny jsou zaměstnány na částečný úvazek (celkem 1,76 úvazku). Dvě z nich splňují požadavky odborné a pedagogické způsobilosti, dvě mají středoškolské vzdělání jiného zaměření. Obě kvalifikované vychovatelky zároveň pracují jako učitelky ZŠ. Vedoucí vychovatelka byla jmenována ředitelkou školy. O práci školní družiny má velmi dobrý přehled. Denně sleduje naplněnost jednotlivých oddělení, která jsou podle počtu dětí průběžně spojována tak, aby využití pracovní doby bylo optimální. Ve školní družině pracuje metodické sdružení, v jehož rámci si vychovatelky předávají informace o dětech a změnách v provozu, plánují a organizují náplň činnosti jednotlivých oddělení. Dalšího vzdělávání se účastní pouze velmi omezeně. Důvodem je zejména omezená dostupnost vzdělávacích akcí. Pro sebevzdělávání mají k dispozici odbornou pedagogickou literaturu. Kontrolní a hospitační činnost v družině provádí v omezené míře vedení školy, vedoucí vychovatelka nemá, vzhledem ke svému úvazku, možnost hospitovat.

Materiální podmínky pro činnost školní družiny jsou velmi dobré. Všechna oddělení mají vlastní místnosti, dvě z nich jsou vybaveny novým nábytkem. Vhodnou přestavbou se podařilo vytvořit víceúčelový prostor, jehož část slouží zároveň jako malá tělocvična. Členění místnosti umožňuje řadu aktivit podle zájmu dětí. Družina pro svoji činnost využívá také školní hřiště, tělocvičnu, cvičební sál, počítačovou učebnu a kuchyňku. Materiální zajištění činnosti je velmi dobré. Finanční prostředky, které jsou vybírány od rodičů dětí, jsou plně využity pro potřeby družiny. Slouží zejména pro nákup výtvarného materiálu, her konstrukčních stavebnic.

Oblast personálních podmínek je hodnocena jako průměrná, materiálně-technické podmínky jsou velmi dobré.

Realizace činnosti školní družiny

Školní družina slouží žákům 1. – 5. ročníku, v letošním roce je zařazeno do tří oddělení 66 dětí. Provoz družiny od 6:30 do 15:30 odpovídá potřebám rodičů. Celoroční plán práce obsahuje okruhy činností školní družiny a náměty pro jednotlivá období školního roku, každá vychovatelka dále zpracovává vlastní plány pololetní a měsíční. Plán školní družiny je samostatný, nenavazuje na plán práce školy. V době prázdnin družina nepracuje.

Při školní družině pracují 4 zájmové kroužky, které jsou určené pro děti, které do ŠD pravidelně docházejí. Pro činnost kroužků je vyhrazeno jedno odpoledne, počítačový kroužek pracuje ráno před začátkem vyučování.

Povinná dokumentace je vedena řádně a úplně. Přehled výchovně-vzdělávací práce zachycuje průběh činností ŠD. Řád školní družiny je vyvěšen na veřejně přístupném místě. Obsahuje všeobecná ustanovení týkající se skladby činností a určení zodpovědnosti, je vstřícný k potřebám dětí i rodičů. Všichni rodiče s ním byli seznámeni na třídních schůzkách.

Na veřejnosti se školní družina prezentuje výstavkami prací, vystoupením tanečního kroužku v rámci školní akademie. Děti společně s vychovatelkami připravují dárky k zápisu dětí a vánoční přáníčka do domova důchodců.

Organizace a průběh činností ve školní družině

V průběhu inspekce byla navštívena všechna oddělení a dva zájmové kroužky. Vychovatelky přistupovaly k dětem převážně s porozuměním, kvalitu pedagogického vedení příliš nepoznamenala chybějící odborná a pedagogická způsobilost dvou z nich.

Režimové momenty byly důsledně organizované, vychovatelky dbaly na bezpečnost, klid a kázeň. Vzhledem k pěknému počasí probíhala naprostá většina činností na školním hřišti. Děti měly k dispozici základní sportovní náčiní a hračky na písek. Samostatně se rozhodovaly mezi činnostmi, organizovanými vychovatelkami, a spontánní hrou. Vychovatelky měly o dětech stálý přehled, pravidla bezpečného chování byla dodržována.

Činnost zájmových kroužků (taneční, počítačový) byla dobře organizována a přizpůsobena náročností aktuálním možnostem dětí. Ty pracovaly převážně s chutí a se zájmem.

Nabídka a realizace činností ve školní družině dosahují průměrné úrovně.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Údaje uvedené v rozhodnutí o zařazení do sítě škol jsou u základní školy v souladu se zřizovací listinou.

Souběžně s orientační inspekcí proběhla tematická inspekce „Hodnocení realizace projektu PI – Informační gramotnost v rámci státní informační politiky ve vzdělávání“. Zjištění z této tematické inspekce, která probíhá i v jiných školách, budou souhrnně zveřejněna ve Zprávě ČŠI o školním roce 2002/2003 a na webových stránkách ČŠI.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí MŠMT ČR o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení vydané dne 3. 3. 2003 pod čj. 12 929/03-21
2. Zřizovací listina Základní školy České Velenice, okres Jindřichův Hradec, vydaná Městem České Velenice dne 24. 2. 2003
3. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2001 – 2002
4. Třídní knihy, třídní výkazy a katalogové listy ve školním roce 2002/2003
5. Evidence žáků školy ve školním roce 2002/2003
6. Školní řád a rozvrhy hodin jednotlivých tříd ve školním roce 2002/2003

7. Záznamy z pedagogických rad
8. Kniha úrazů
9. Vnitřní předpisy ZŠ České Velenice (Hodnocení práce ZŠ Velenice za školní rok 2001/2002, Koncepce práce ZŠ České Velenice ve školním roce 2002/2003, Organizační řád ZŠ České Velenice, Organizace školy – školní rok 2002/2003, Jak pracovat s dětmi se specifickými poruchami učení v běžných vyučovacích hodinách – dokument školy ze dne 9. 11. 1998, Minimální preventivní program školy v prevenci šikanování - dokument školy ze dne 16. 9. 2002, tematické plány vyučujících)
10. Zápisové listy školní družiny
11. Přehled výchovně-vzdělávací práce školní družiny
12. Docházkový sešit školní družiny
13. Plán práce ŠD pro školní rok 2002/2003
14. Zápisy metodického sdružení školní družiny
15. Řád školní družiny

ZÁVĚR

Personální podmínky umožňují škole plnit zvolený vzdělávací program. Složení učitelského sboru však není z hlediska odborné a pedagogické způsobilosti optimální.

Materiálně-technické zajištění výuky má celkově velmi dobrou úroveň. Školní budova prošla v posledních letech výraznými změnami. Nedostatky se objevily spíše ve využívání didaktické techniky, pro provozování zdravé tělesné výchovy je málo vhodný současný povrch školního hřiště. Fond školní knihovny je na standardní úrovni.

Ve výuce přetrvávají spíše frontální formy práce s menším prostorem pro aktivní učení žáků. Vzdělávání ve sledovaných předmětech bylo hodnoceno jako velmi dobré a průměrné. Činnost školní družiny, důležitá v prevenci negativních společenských jevů, je na běžné úrovni.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři   Titul, jméno a příjmení

Podpis

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy		
Zřizovatel: Město České Velenice, Revoluční 228, 378 10 České Velenice	1. 7. 2003	11268/03

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-----	-----	Připomínky nebyly podány